

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

05/06/2018

TUTANAK

Konu : Resmi İstatistik Programı Bilim ve Teknoloji İstatistikleri Çalışma Grubu
Toplantısı

Yer : TÜİK 125 Nolu Toplantı Salonu

Tarih/Saat :05.06.2018 14:30

Gündem : Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar çalışması ile dolaylı Ar-Ge destekleri

Yıllık İş İstatistikleri Daire Başkanı Sn. Ş.Şenol BOZDAĞ başkanlığındaki toplantıda gündemde yer alan konular çerçevesinde genelde devletin Ar-Ge faaliyetlerindeki rolü, özelde Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar (GBARD¹) araştırmasının mevcut durumu ile planlanan iyileştirme çalışmaları ele alınmıştır.

Devlet, kurumlarda gerçekleştirilen Ar-Ge ile gerçekleştirici olarak ya da doğrudan/dolaylı finansman sağlama fonksiyonuyla destekleyici olarak Ar-Ge faaliyetlerinde rol oynar. Frascati Kılavuzu'na göre devletin ne kadar Ar-Ge harcaması yaptığını belirlemenin birden fazla yolu bulunmaktadır. Ar-Ge'yi gerçekleştirenlerin esas alındığı yaklaşımda Ar-Ge faaliyeti gerçekleştiren yerleşik birimlere (şirketler, kamu kurumları, üniversiteler vb.) anket gerçekleştirilir ve bunların ne kadar dahili Ar-Ge harcaması yaptığı belirlenir. Buradan devletin bu Ar-Ge'nin ne kadarını finanse ettiği ölçülebilir. Bütçe verileri kullanılarak devletin Ar-Ge finansmanını ölçmek için tamamlayıcı bir başka yöntem geliştirilmiş ve "Ar-Ge İçin Devlet Bütçe Ödenekleri" olarak adlandırılmıştır. Finansman esaslı bu Ar-Ge ölçüm yaklaşımı Ar-Ge desteği içeren tüm bütçe kalemlerinin tanımlanması veya bunların Ar-Ge içeriklerinin tahminine dayanır.

TÜİK tarafından, ilk yönteme göre hesaplamalar 1990 yılından itibaren yapılmakta ve Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması haber bültenleri ile yıllık olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Diğer yönteme göre hesaplamalar "Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar" haber bülteni ile ilk kez 2013 yılında (2008-2013 dönemini kapsayacak şekilde) yayımlanmış, bu tarihten itibaren yıllık olarak, cari yıl

¹ Government Budget Appropriations for R&D

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

için tahmin, bir önceki yıl için gerçekleşme olacak şekilde, haber bültenleri ile yayımlanmıştır. Söz konusu haber bülteni ile ayrıca, Maliye Bakanlığı verileri esas alınarak hesaplanan “Dolaylı Ar-Ge Destekleri” verileri de yayımlanmaktadır.

Söz konusu çalışmalar uluslararası standart metodolojik kılavuz olan Frascati Kılavuzu esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Bugüne kadar Frascati Kılavuzu’nun 2002 baskısı kullanılmış olup, OECD tarafından söz konusu kılavuz güncellenerek 2015 baskısı yayımlanmış, bu kapsamda 2016 referans yıllı Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması’nda iyileştirme çalışmaları yapılmış, bu çalışmaya ilişkin finans kaynakları verileri 2008 yılına kadar revize edilmiştir.

Toplantı, Yıllık İş İstatistikleri Daire Başkanı Sn. Ş. Şenol BOZDAĞ tarafından resmi istatistikler, Resmi İstatistik Programı ve TÜİK’in rolünü içeren açılış konuşması ile başlamıştır. TÜİK Uzmanı Sn. Devrim YAĞAN tarafından, yukarıda ifade edilen çalışmalara ilişkin bilgilendirme sunumu yapılmıştır. Bu kapsamda, Merkezi Yönetim Bütçesi’nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar çalışmasının mevcut durumu değerlendirilmiştir. Çalışmanın kapsamı konusunda Frascati Kılavuzu’nun yeni baskısında yer alan açıklamalar doğrultusunda Kalkınma Ajansları’nın kapsama alınması hususu değerlendirilmiş, Sn. M. Cem FENDOĞLU tarafından konunun Kalkınma Bakanlığı’nın ilgili birimlerine aktarılabilceği ifade edilmiştir.

Toplantıda, mevcut mevzuat kapsamında Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik indirim, istisna ve muafiyetlere ilişkin maddeler değerlendirilmiştir. Dolaylı Ar-Ge destekleri, Gelir İdaresi Başkanlığı verileri esas alınarak hesaplanmakta ve Merkezi Yönetim Bütçesi’nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar haber bülteni ile yayımlanmaktadır. Bilim ve Teknoloji İstatistikleri Grup Sorumlusu Sn. Ayhan DOĞAN OECD tarafından yayımlanması planlanan Ar-Ge vergi teşvikleri ile ilgili iki ayrı raporda yer alan Türkiye verilerine yönelik görüş ve öneri istenildiğini bu verilerin kaynağının TÜİK olmaması nedeni ile görüş bildirilemediğini ifade etmiştir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında Sn. Hakan BAL söz konusu verilerin Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından üretildiği ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından OECD’ye gönderildiğini ifade etmiştir. Bu durumun tespit edilmesinin ardından dolaylı Ar-Ge desteklerinin hesaplanması konusunda, Gelir İdaresi Başkanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜİK’in katılımı ile ilave bir toplantı yapılması, Gelir İdaresi Başkanlığı adına toplantıya katılacak ilgililerin Sn. Hakan BAL ve Sn. Ömer DOĞAN tarafından tespit edilerek bilgilendirilmesi,

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

yapılacak toplantıda mevzuattaki tüm maddelerin ele alınarak hesaplama yönteminin netleştirilmesi ve ülke adına tek bir veri oluşturulması kararlaştırılmıştır.

Toplantı sonucunda;

- Kalkınma Ajanslarının Ar-Ge harcamalarına ilişkin olarak Kalkınma Bakanlığı ile ilave görüşme yapılmasına,
- Kalkınma Ajansları dışında Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar çalışmasının kapsam ve hesaplama yöntemine ilişkin herhangi bir tereddüt bulunmadığına,
- Dolaylı Ar-Ge desteklerinin ölçülmesi konusunda Haziran ayı içerisinde Gelir İdaresi Başkanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜİK'in katılımı ile ilave bir toplantı yapılmasına

karar verilmiştir.

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Katılımcı Listesi

Adı Soyadı	Kurumu//Unvanı	e-posta
Ş.Şenol BOZDAĞ	TÜİK / Yİİ Daire Başkanı	senol.bozdag@tuik.gov.tr
Ömer Furkan SİRKECİ	TÜBİTAK / Uzm.Yrd.	furkan.sirkeci@tubitak.gov.tr
Figen ŞİRİ	BSTB / Şb. Müd.	figen.siri@sanayi.gov.tr
Gözde ULU METİN	BSTB / Uzman	gozde.ul@sanayi.gov.tr
Hakan BAL	BSTB / Uzman	hakan.bal@sanayi.gov.tr
M.Cem FENDOĞLU	Kalkınma B. / Uzman	mcfendoglu@kalkinma.gov.tr
Ömer DOĞAN	Gelir İdaresi Başkanlığı / Uzman	omer.dogan@gelirler.gov.tr
Ayhan DOĞAN	TÜİK / Grup S.	ayhan.dogan@tuik.gov.tr
Salim GÜRBÜZ	TÜİK / Uzman	salim.gurbuz@tuik.gov.tr
Devrim YAĞAN	TÜİK / Uzman	devrim.yagan@tuik.gov.tr
Levent KARAKAYA	TÜİK / Uzman Yrd.	levent.karakaya@tuik.gov.tr
Muzaffer BALABAN	TÜİK / Uzman	muzaffer.balaban@tuik.gov.tr